

Analys av metoden i doktorsavhandlingen ”Varumärket som kontraktsföremål”

Metodseminariearbete

Sebastian Åstrand

Hösten 2014

Handledare: Professor Marcus Norrgård

Lektor Hannele Tolonen

Helsingfors universitet – Juridiska fakulteten

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Källförteckning.....	2
1 Inledning.....	3
1.1 Introduktion till metodseminariet.....	3
1.2 Föremålet för analysen och kort om dess innehåll.....	3
1.3 Metod för analysen.....	4
2 ”Varumärket som kontrakt föremål” och dess metod.....	5
2.1 En kort introduktion	5
2.2 Frågeställningen	6
2.3 Metoden samt metoddiskussion av författaren.....	8
2.4 Dispositionen.....	9
2.5 Källor.....	11
2.6 Något om språket och stilen i verket.....	12
3 Avslutande kommentarer	13

Källförteckning

Arnestål, Stojan: Varumärket som kontraktsföremål. Iustus, Uppsala 2014. (Arnestål 2014)

Dahlman, Christian: Rätt och rättfärdigande – en tematisk introduktion i allmän rättslära. Studentlitteratur, Lund 2010. (Dahlman 2010)

Jensen, Ulf – Rylander, Staffan – Lindblom, Per Henrik: Att skriva juridik. Iustus, Uppsala 2002. (Jensen-Rylander-Lindblom 2002)

Nybergh, Frey: Skrivråd om hur man skriver juridik – Särskilt i studier inom privaträtt. Helsingfors 2009. (Nybergh 2009)

Schovsbo, Jens: Ugeskrift for retsvæsen U.2014B.208 - Stojan Arnestål: Varumärket som kontraktsföremål. Köpenhamn, 2014. (Schovsbo 2014)

Victorin, Anders m.fl.: Finna rätt – juristens källmaterial och arbetsmetoder (tredje upplagan). Juristförlaget, Stockholm 1991. (Bernitz 1991)

Zetterström, Stefan: Juridik och juridikens metod som ett arbetsverktyg. UR.se, Uppsala 2004. (Zetterström 2004) webbkälla:

http://www.ur.se/mb/pdf/Texter/Juridik_som_arbetsverktyg.pdf (hämtad 25.11.2014)

1 Inledning

1.1 Introduktion till metodseminariet

En av de viktigaste förmågorna som krävs av en jurist är att kunna ta till sig (mycket) information och processa den och göra en analys av den samma. På basis av denna analys skall man sedan dra slutsatser som helst skall vara underbyggda på ett vederbörligt sätt, och dessa slutsatser skall sedan vanligen presenteras i skriftlig och/eller muntlig form.¹ Mot bakgrund av detta krav, så faller det sig naturligt att man under juristutbildningen också tränas i den juridiska metoden – innefattande saker som hur man angriper ett juridiskt problem från att ställa själva frågan/problemet och hur bryter ner det i mindre delar för att söka svar och lösningar till dessa, och till sist binda ihop dessa lösa delar till en helhet som presenteras i ett koncentrerat skriftligt/muntligt format.

För att träna dessa färdigheter så har skribenten av denna text fått i uppgift att analysera en doktorsavhandling i juridik, för att därigenom studera den metod som författaren av avhandlingen begagnat sig av. Detta innefattar då aspekter som hur har författaren konkret gått tillväga med att ställa upp en frågeställning till att se hur avhandlingen är disponerad till mera tekniska frågor som källhänvisningar och dylikt.

1.2 Föremålet för analysen och kort om dess innehåll

I fokus för denna text står själva metoden och tillhörande saker som Arnestål använt sig av i sin doktorsavhandling, således är själva innehållet och substansen i Arneståls avhandling av sekundär betydelse för denna text – och därför redogör jag kort här nedan för innehållet i Arneståls avhandling och återkommer annars bara sporadiskt till innehållet framledes.

Föremålet för metodologisk analys i den här texten är en doktorsavhandling av juris doktor Stojan Arnestål, som förnärvarande är aktiv som lektor vid juridiska fakulteten vid Uppsala universitet.² Arneståls doktorsavhandling som han disputerade med vid Uppsala universitet under våren 2014 bär titeln ”Varumärket som kontraktsföremål”, och det är detta verk som är föremål för analysen.

Stojan Arnestål har valt att skriva sin doktorsavhandling inom ämnet immaterialrätt vid juridiska fakulteten, Uppsala universitet. I sin doktorsavhandling som går under titeln ”Varumärket som kontraktsföremål” tar han sikte på att göra en studie i gränslandet mellan

¹ Victorin 1991, sidan 212.

² Juridiska fakultetens webbsidor: www.jur.uu.se, ”Om fakulteten”, ”Personal”, ”Stojan Arnestål”, ”Presentation”, hämtad 22.11.2014.

varumärkesrätten och kontraktsrätten. Arnestål väljer således att studera detta område, var dessa två rättsområden skär varandra, som inte ännu är särskilt väl dokumenterat inom den rättsvetenskapliga forskningen – åtminstone sett i en Nordisk kontext.³ Fokus i avhandlingen ligger på att undersöka särskilt två huvudtyper av händelser i samband med avtal om varumärken, dels avtalsbrott och dels när avtalet av någon anledning upphör.

Avslutningsvis kan jag nämna att det finns en kortare recension av Arneståls avhandling publicerad i den danska tidskriften *Ugeskrift for retsvæsen*, var författaren Jens Schovsbo tar ställning mera till innehållet i Arneståls verk.⁴ Jag hänvisar också till denna recension i de fall Schovsbo diskuterar metoden eller annat som anknyter där till.

1.3 Metod för analysen

Att granska ett verk av en annan författare i syftet för att studera vilken metod denne har använt sig av, är litet komplicerat, särskilt eftersom man inte man inte i detalj känner till hur författaren själv har resonerat. Däremot redogör vanligen författaren i vetenskapliga publikationer själv för sin metod, så är även fallet i Arneståls avhandling. Men att enbart referera hans egen beskrivning av sin metod, uppfyller inte de krav som kan ställas på ett metodseminariearbete. Således kommer jag att titta på helheten innefattande också författarens egen beskrivning av metoden, men också att granska avhandlingen på ett större plan och samtidigt se om författaren har levt upp till sin uppsatta metod eller inte, samt diskutera denna metod. Dessutom är det också intressant att tekniskt betrakta avhandlingen, ur perspektiv som disposition och källor.

³ Schovsbo 2014.

⁴ Se Schovsbo 2014 för hela recensionen.

2 ”Varumärket som kontraktsföremål” och dess metod

2.1 En kort introduktion

Arneståls doktorsavhandling får kategoriseras som en monografisk doktorsavhandling och som behandlar ett specifikt ämnesområde, nämligen varumärken som kontraktsrättsliga föremål.⁵ Arnestål väljer således att angripa en rättslig fråga som spänner över två separata rättsområden, nämligen avtalsrätten som en del av obligationsrätten och den rättsliga företeelsen med varumärken inom immaterialrätten. Det här ställer i sin tur krav på att författaren förutom att känna det område han studerar, i det här fallet skärningspunkten mellan dessa två områden, också behöver känna de övergripande rättsområdena på ett allmänt plan men också på ett djupare plan inom tillämpliga områden.⁶

Mot bakgrund av att Arnestål väljer att operera över två rättsområden så ställer det i sig också egna krav på metoden.⁷ Dels behöver läsaren introduceras till detta, för läsaren kanske nya område, liksom att läsaren behöver en kortare introduktion av relevanta delar av de omkringliggande områdena. Dels behöver Arnestål själv redogöra för varför det är relevant att studera dessa två områden samtidigt, vilket han också gör åtminstone på sidorna 17-21. Som motiv räknar han bland annat upp att det finns förhållandevis litet forskning på området, särskilt i en nationell svensk kontext, men också att det finns relativt litet lagstiftning på området om man därmed är tvungen att förlita sig på källor som doktrin och rättspraxis.

Arnestål väljer att se sin avhandling som en studie av området med varumärken som föremål för avtal. Samtidigt konstaterar Arnestål även att fokus kommer att ligga på själva kontrakten som anknyter till varumärken, vilket ger en viss inriktning på angreppssättet. Således har han också nischat in sig ytterligare på detta område, vilket ger läsaren en ganska god överblick om vad som kommer att diskuteras i verket.⁸ Vidare konstaterar Arnestål att han ser på saken ur främst ett svenskt perspektiv, och det gör att verket blir mera av intresse för rikssvenska läsare än andra.⁹ Dock konstaterar Schovsbo i sin recension av Arneståls verk att avhandlingen nog också är relevant för övriga Norden, dels då det också saknas forskning inom området i övriga Nordiska stater, dels att mycket av det som Arnestål diskuterar är tillämpligt i övriga Nordiska stater tack vare en likartad rättstradition.¹⁰ Således kan man också dra slutsatsen att Arneståls

⁵ Schovsbo 2014.

⁶ I det här fallet alltså immaterialrätt och avtalsrätt.

⁷ Vilket Arnestål själv konstaterar i sin beskrivning av den använda metoden på sidorna 53-55 i Arnestål 2014.

⁸ Arnestål 2014, sidorna 17-18.

⁹ Arnestål 2014, sidorna 73-75.

¹⁰ Schovsbo 2014.

verk även äger en viss relevans här i Finland för svenskkunniga jurister på området för studien i fråga.

2.2 Frågeställningen

När man skall angripa ett juridiskt problem är det viktigt att man har en klar frågeställning som styr ens arbete. För det är utgående ifrån frågeställningen som man sedan ger sig i kast med problemet, och gör samtidigt att man bl.a. man kan koncentrera sig på det väsentliga och således gallra det väsentliga från det oväsentliga. För en vanlig företeelse inom juridisk forskning är att det finns stora mängder information tillgänglig som på något vis anknyter eller kan anknyta till frågeställningen, och det är från denna informationsmassa som man sedan är tvungen att gallra fram de mest relevanta delarna.

En klar frågeställning hjälper också läsaren att bättre förstå vad författaren försöker få svar på, samt också ibland varför det är relevant med ett svar på denna fråga. Sålunda är det också av läsarvänlighetsskäl viktigt att frågeställningen är så koncis som möjligt och att den är så entydig som möjlig, för det är med denna fråga i bakhuvudet som läsaren sedan läser texten, och svarar inte texten på denna fråga är uppfyller inte texten kravet på relevans.

Arnestål väljer i sin avhandling presentera frågeställningen för sin avhandling i första kapitlet på sidorna 17-21. I sin mest koncisa form kan man uttrycka avhandlingens frågeställning som att Arnestål gör en studie av ”varumärkesrätten i en kontraktsrättslig kontext”, som han själv uttrycker syftet med avhandlingen. Han specificerar dock frågeställningen ytterligare genom att säga att ”Det övergripande syftet med studien är att undersöka om varumärkesrättens skyddsföremål påverkar den kontraktsrättsliga bedömningen av avtal genom vilka en part förfogar över sin rätt till ett varumärke.”¹¹ Dessa två meningar är alltså beskrivningen av själva kärnan för hela avhandlingen, för det är kring dessa två frågor som avhandlingen sedan skall kretsa. Läsaren introduceras alltså till området genom att dels få reda på att det gäller varumärken som avtalsobjekt, och mer specifikt en undersökning av om varumärkesrätten påverkar den avtalsrättsliga bedömningen i någon riktning. Undersökningsfrågorna är objektivt ställda och tar inte sig ställning i någon vis riktning om hur fallet eventuellt kunde vara, vilket är en förutsättning för att man skall kunna göra en objektiv och öppensinnad undersökning av området.

¹¹ Arnestål 2014, sidan 17.

När forskningsfrågorna är ställda så kan man även addera till ytterligare aspekter och begränsningarna som kommer att vara aktuella i samband med undersökningen av det uppställda frågeområdet. Så väljer även Arnestål att göra, då han ytterligare väljer att inte koncentrera sig på allmän avtalstolkning utan snarare utfyllningen av avtal i en varumärkesrättslig kontext är i fokus, men Arnestål medger dock att det ibland kan vara svårt att skilja på tolkning och utfyllning, då gränsen där emellan inte är helt glasklart.¹² På detta vis nischer Arnestål ytterligare ner sin forskningsfråga på ett väsentligt sätt, samt att han reserverar sig för att eventuellt behöva diskutera frågor som kan påminna om avtalstolkning även om detta inte är fokus i studien.

Yttermera väljer Arnestål att konstatera att hans avsikt är ett försök i att ”sammansmälta varumärkesrätten och kontraktsrätten”, genom att behandla dessa två skilda rättsområden samtidigt i studien.¹³ Han medger dock att det är ett ambitiöst företag, som kräver att han intar ett ”reflekterande förhållningssätt”.¹⁴ Även detta sätter prägel på den kommande avhandlingen, då han genom detta öppnar för en diskuterande avhandling och inte enbart för en deskriptiv sådan.

I samband med frågeställningen är det också relevant att diskutera de avgränsningar man har valt att göra i sitt undersökningsobjekt. Detta eftersom det starkt anknyter till frågeställningen att veta vad som gallras på den grunden att det av någon anledning inte är relevant att ta upp, alternativt inte möjligt på grund av studiens natur eller omfattning inte möjligt att diskutera. Dessutom har avgränsningarna den funktionen att de, i bästa fall, kringskar studieobjekt på ett relevant sätt vilket gör framställningen mera följdriktig och koncis. Detta skall dock vägas mot att avgränsningarna inte bör bli för snäva, dels på den grunden att man då riskerar att antingen rata information som hade varit av betydelse i framställningen, dels också att man ofrivilligt riskerar att gå utanför avgränsningarna då man senare finner detta nödvändigt utan att också uppdatera avgränsningarna.

I det analyserade verket så väljer författaren att presentera de valda avgränsningarna på sidorna 21-22. Bland de avgränsningarna som Arnestål väljer att göra kan nämnas följande: att studien inte omfattar sakrättsliga frågor och ej heller ställningen för tredje man. Motiven till de valda avgränsningarna anger Arnestål som att det är fråga om att renodla studien av

¹² Arnestål 2014, sidorna 17-18.

¹³ Arnestål 2014, sidorna 19-20.

¹⁴ Arnestål 2014, sidan 19.

området, det därför är av relevans att avgränsa dessa frågor.¹⁵ Vilket nog kan uppfattas som en vettig inställning i och med att studieområdet i sig är så snävt att det behöver presenteras på ett tillräckligt omfattande sätt, utan att man blandar i frågor som kan anses ligga i periferin för studien. Arnestål reserverar dock sig i samband med detta för att han kan komma att göra vissa utblickar till dessa områden - vilket jag kan finna litet inkonsekvent om än kanske nödvändigt.

2.3 Metoden samt metoddiskussion av författaren

Att ha en metod som man följer konsekvent när man skall ge sig i kast med ett vetenskapligt projekt är nog centralt, men vad förstås egentligen med begreppet metod, alternativt vetenskaplig metod? Om man ser till ordets synonymer finner man synonymer som: tillvägagångssätt och strategi, vilka jag finner relativt beskrivande. Således kan man också omformulera frågan till att lyda: hur går författaren tillväga för att studera och diskutera frågeställningen, samt vilken typ av strategi använder sig han av för att nå dit?

I juridiken utgår man oftast ifrån en frågeställning eller problem i stil med att ”vilka rättigheter har jag som konsument om A och B föreligger, samt vad händer om C också inträffar?”. För att svara på den frågan är man då tvungen att gå till källorna, vanligen rättskällorna för att försöka finna ett svar på dessa frågor. Ibland är också frågan sen tidigare okänd inom juridiken och då man vara tvungen att kombinera flera rättskällor för att finna ett godtagbart svar, om inte svaret entydigt finns i en trovärdig källa. Därmed är frågeställningen mycket central i den juridiska metoden, för det är från den man börjar bygga vidare. För när frågan är ställd så börjar man söka svar på denna genom rättskällorna, och under denna process kan man då använda sig av olika metoder för att på basis av källorna direkt dra slutsatser, alternativt diskutera sig fram till en slutsats genom exempelvis argumentation, rättsjämförelse och analogier. Det således denna process, i korthet beskriven ovan, som från ställandet av frågan till olika metoder för att finna svar på frågan, som kan kallas för den juridiska metoden.¹⁶

Arnestål beskriver och diskuterar den metod som han valt på sidorna 53-66. Allmänt kan man konstatera att metoddiskussionen tar upp ovannämnda utgångspunkter, och Arnestål utgår också från samma grundkonstellation med en frågeställning och tillhörande sökande av svar för denna. Han anmärker dock att han är tvungen att modifiera metoden en aning från

¹⁵ Arnestål 2014, sidorna 21-22.

¹⁶ Zetterström 2004, sidorna 2-4.

”standard” metoden eftersom han kommer att operera över två rättsområden, immaterialrätten och avtalsrätten.¹⁷ Följden av detta är att man inte kan använda sig av en enbart någon mera specifik metod som är kopplad till varumärkesrätten eller avtalsrätten, utan han är i sammanhanget tvungen att anpassa sin metod för att kunna spänna över dessa två rättsområden.

Arnestål redogör närmare om sin metod i ett separat delkapitel, var han lyfter fram bl.a. följande egenskaper för den metod som han valt att bruka – dels att metoden är att betrakta som rättsdogmatisk samt att han brukar sig av en metod som bygger mycket på analogier och allmänna principer hämtade från allmänavtalsrätt.¹⁸ Vidare som en särskiljande sak för sin metod lyfter Arnestål att rör sig inom ett område, var det eventuellt kan finnas spänningar mellan varumärkesrätt och avtalsrätt, och det därför också behöver ett mera öppet angreppssätt. Med ett öppet angreppssätt avser Arnestål att han närmar sig området med en mera diskuterande och i viss mån argumenterande stil, än att han skulle försöka ”leverera en färdigpaketerad lösning”.¹⁹ Gällande det bruket av analogier och allmänna läror i sin metod, är det nog både försvarbart och nödvändigt angreppssätt eftersom det saknas direkt lagstiftning på området – och man är därmed tvungen att bruka sig av dessa metoder för att närma sig och kunna hantera problemet på ett vettigt sätt. När det då gäller bruket av en diskuterande lösning för att närma sig frågeställningen, så får också det anses vara ett vettigt angreppssätt. Detta särskilt eftersom området är relativt litet utforskat, och det därför nog är att anses vara svårt att som en av de första forskarna inom området komma med helt entydiga och ”bergsäkra” svar som skulle vara av helt bestående art, men med det sagt så kan man också i någon anse att det är en relativt försiktig approach – vilket i sig kan vara en svaghet.

2.4 Dispositionen

När frågeställningen och metoden är klara är det dags att börja skapa någon form av struktur och disposition för det planerade verket. För även om dispositionen i de flesta fall lever under skrivandeprocessens gång så är det ändå viktigt att ha en viss plan för hur arbetet skall struktureras, alltså en form av skelett som sedan kan fyllas med information.²⁰ Vikten av ett omsorgsfullt förarbete med strukturplanering ökar vart eftersom längden på texten ökar, således är det synnerligen viktigt att strukturen är vettig och logisk inte minst för en magistersavhandling men särskilt för en doktorsavhandling. För strukturen och dispositionen

¹⁷ Arnestål 2014, sidorna 62-66.

¹⁸ Arnestål 2014, sidorna 62-63.

¹⁹ Arnestål 2014, sidan 64.

²⁰ Jensen – Rylander – Lindblom 2002, sidorna 22-25.

skall inte enbart fungera som ett ramverk var i man plockar in stoffet man finner, utan också det skall också guida läsaren genom texten och informationsmassan på ett logiskt och strukturerat sätt.²¹

Arnestål beskriver själv sin disposition på sidorna 75-76, var han också redogör varför han valt att dela upp verket på det vis han gjort. Beskrivningen får kanske anses vara relativt kortfattad i förhållande till avhandlingens längd, och därför tänker jag kort redogöra om dispositionen och även diskutera den samma nedan.

Om man studerar innehållsförteckningen till Arneståls doktorsavhandling kan följande saker konstateras: Arnestål väljer att dela upp sin doktorsavhandling i fyra större separata avdelningar var han redogör för separata helheter, dessa avdelningar består av: 1. utgångspunkter, 2. kontraktsbrott, 3. avtalets upphörande och 4. avslutning. Under dessa separata avdelningar väljer han då att operera med rubriker på fyra nivåer,

Om man ser på det stora område som behandlas i avhandlingen får det anses vara ett vettigt sätt som Arnestål väljer att utnyttja. Dels att dela in avhandlingen i fyra separata avdelningar gör att man som läsare från start får en relativt god överblick över området, likväl att det avdelningarnas gränser/områden stämmer överens med vad Arnestål behandlar i verket. Arnestål har ju valt att koncentrera sig på främst på de situationer att ett kontraktsbrott av någon anledning aktualiseras samt hur ett avtal upphör (i en varumärkesrättslig kontext), och eftersom dessa delar nog får anses vara skilda helheter också inom avtalsrätten så faller det sig naturligt att behandla dessa delar i separata större avdelningar.

Även användningen av rubriker på fyra nivåer får anses vara befogat i detta verk, eftersom det ger läsaren en god överblick av innehållet bara genom att snegla på innehållsförteckningen. Vidare kan det sägas att textmängden mellan rubrikerna i de flesta fall är av lagom längd, inte så kort att verket skulle bli knyckigt alternativt olustigt långlästa. En annan kommentar gällande dispositionen är att den är följdriktig, och att man verkligen ser en röd tråd genom verket, inte minst bara på de stora helheterna genom att Arnestål delar upp verket separat för avtalsbrott, som vanligen inträffar före ett avtal upphör. För i sammanhanget hade det t.ex. varit ologiskt att börja av med avtaletsupphörande och först sedan behandla avtalsbrott. Det här är också en sak som generellt går igenom verket när det gäller rubriksättning och stycken då de är uppdelade på ett liknande strukturerat vis.

²¹ Jensen – Rylander – Lindblom 2002, sidorna 22-25.

2.5 Källor

Källorna utgör en mycket central del av den juridiska studien, då forskningen och andra rön som presenteras av rättsvetare i sin tur oftast baserar sig på andra källor.²² Om man jämför med t.ex. naturvetenskapen så använder man sig där av andra metoder för att studera och dokumentera forskningen, vanligen i formen av experiment som också kan upprepas, även om tidigare forskning naturligtvis integreras där också med den nya. Rättsvetenskap som kan ses som egen disciplin är tvungen att istället förlita sig på andra (rätts)källor, innefattande bl.a. lagar, internationella överenskommelser, rättspraxis och doktrin i både smal och vid mening.²³

Vilka källor använder Arnestål för att söka svar på sin frågeställning, och för att fullgöra sina studier specificerar han på sidorna 67-76. Han redogjorde i sin egen metodbeskrivning om att det finns förhållandevis litet lagstiftning på området, och att han därför är tvungen att ty sig till mera till andra mindre auktoritära rättskällor.²⁴ I praktiken avser han med dessa rättskällor främst rättspraxis och doktrin.

En kontroll av litteraturförteckningen²⁵ till Arneståls avhandling ger vid handen att han har brukat sig av litteraturväg kring 300 olika böcker eller andra liknande publikationer, samt ett tiotal rättsfall från nationella domstolar och kring 100 fall från EU (EG)-domstolen, samt även några rättsfall från andra utländska domstolar. I källförteckningen tas som brukligt inte upp vilka lagar som författaren har hänvisat till i verket, utan dessa förekommer i den löpande texten, däremot finns övrigt offentligt tryck uppräknat innefattande bl.a. propositioner, statens offentliga utredningar (SOU) och andra EU-dokument. Gör man en geografisk överblick av varifrån källorna härstammar så uppskattar jag för litteraturens del att ungefär 50 % av källorna är nationella (d.v.s. svenska) och resterande 50 % är internationella, varav ungefär i sin tur hälften utgörs av Nordisk litteratur och andra hälften av litteratur från övriga länder (främst EU-länder). När det gäller rättsfallen så härstammar flertalet från EU-domstolen och en klar minoritet utgörs av nationella, svenska, rättsfall i jämförelse. Mot bakgrund av detta kan man då dra följande slutsatser, dels att Arnestål har vad det beträffar mängden källor en väsentlig mängd olika källor som han brukar sig och dels att han hämtat mycket information från utländska källor och inte bundit sig vid enbart nationella källor. Detta trots att han själv konstaterar att studien främst berör den nationella, svenska, företeelsen med varumärken som

²² Dahlman 2010, sidorna 23-24.

²³ Dahlman 2010, sidorna 23-24.

²⁴ Nybergh 2009, sidorna 9-12, samt Dahlman 2004 sidorna 23-24, om olika rättskällor och deras inbördes ordning gällande hierarki och när de är tillämpliga.

²⁵ Arnestål 2014, källförteckningen hittas på sidorna 362-386.

kontraktsföremål, men ändå har han bevisligen varit i behov av att ty sig till utländska källor – vilket också får anses vara förnuftigt då immaterialrätten är ett rättsområde som är i stark växelverkan med EU-rätten och inte blott en nationell företeelse. Källornas mängd säger nödvändigtvis inte något om kvaliteten på de samma, men det ger ändå en fingervisning om hur väl författaren har studerat området. För källorna är vid en genomgång av undertecknad, vid en första anblick relevanta för verket.

2.6 Något om språket och stilen i verket

Språket som Arnestål brukar i sin avhandling får anses vara ett relativt gott och nyansrikt språk, vilket bidrar till att göra verket lättläst. Meningsuppbyggnaden och övriga språkfrågor är av en karaktär som kännetecknar en person som har svenska som modersmål, och som med beröm också brukar sig av sina kunskaper i svenska språket.

Vidare kan jag konstatera att Arnestål också verkar leva upp till sitt eget mål gällande metoden, om att bruka sig av en diskuterande och resonerande stil och angreppssätt genom hela verket. För det är en stil som faktiskt går igenom verket i det stora hela, och det ger också ett gediget intryck eftersom det visar på att författaren känner sitt område i den utsträckningen att han förmår att föra en väl underbyggd diskussion. Diskussionen sker i huvudsak genom att Arnestål på ett abstrakt plan låter olika källor gå i dialog med varandra, samt att Arnestål i själv ibland för in egna (oftast) väl underbyggda åsikter.

Generellt noterade undertecknad också att Arnestål verkar angripa de olika del-frågorna och studierna av områdena på ett liknande sätt genom stora delar av verket. Jag försöker här redogöra för den systematik som Arnestål använder sig av på ett generellt plan, för naturligtvis varierar det i mindre eller större omfattning mellan olika kapitel och frågor. Men rent allmänt så verkade följande presentationsmetod vara dominerande i verket: Arnestål inleder vanligen ett delkapitel genom att presentera vad kapitlet gäller på ett allmänt plan, sen går han vidare och vanligen i separat stycke så presenterar han bakgrundsfakta till området/frågan. Därefter går han t.ex. igenom doktrin och rättspraxis på området och redogör för denna, för att till sist knyta ihop saken med en sammanfattning var han också ibland presenterar sin egen analys som är underbyggd på det tidigare anförda.

3 Avslutande kommentarer

För att summera ovanstående analys av Stojan Arneståls doktorsavhandling, ”Varumärket som kontraktsföremål”, så måste jag initialt konstatera att avhandlingen är gediget uppbyggd på ett strukturerat sätt med en logisk disposition som går igenom hela verket. Inte minst märks det på att Arnestål brukar sig av en diskuterande stil som går igenom hela verket, och som ingjuter förtroende i att Arnestål verkligen har gjort en ordentlig studie av området.

När det kommer till mindre delområden av min analys, som exempelvis bruket av källor så måste Arnestål också ha beröm för att han lyckats med att hitta ett mycket omfattande källmaterial som också speglas i verket. Dels har han funnit nationell men också internationella källor i en utsträckning som väl motsvarar behovet. Även när det gäller saker som språket så är det en sak som överraskar positivt genom boken, då han använder sig av ett klart och levande språk genom hela verket – vilket bidrar till att göra det lättillgängligt.

Även det faktum att det finns relativt litet forskning på området, gör att Arnestål ställs inför vissa utmaningar när han skall välja metod och angreppssätt, då det inte sen tidigare finns någon ”patentlösning” som man kunde/borde följa genom verket. Vidare knyter han ihop två rättsområden, varumärkesrätten med avtalsrätten, klarar dessutom av att diskutera dessa två tillsammans genom hela verket på ett förtjänstfullt sätt. Därmed är det inte heller förvånande att hans doktorsavhandling har blivit utgiven som bok av det svenska juridiska förlaget Iustus.